

REVIDERET GRUNDNOTAT

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken og om ændring af direktiv 2000/60/EF og Kommissionens ledsagende meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om integreret forebyggelse og bekæmpelse af kemisk forurening af overfladevand i Den Europæiske Union.

KOM(2006) 397 endelig
KOM(2006) 398 endelig

Resume

Forslaget til direktiv om prioriterede stoffer, som er et datterdirektiv til vandrammedirektivet, fastsætter øvre grænser (miljøkvalitetskrav) for koncentrationer i overfladevand af prioriterede stoffer og andre forurenende stoffer. Forslaget udpeger tillige endeligt de prioriterede farlige stoffer, hvis udledning ifølge vandrammedirektivet skal bringes til ophør, ifølge forslaget senest i 2025. Forslaget giver medlemslandene mulighed for i forbindelse med udledninger at udpege overgangsområder (fortyndingszoner), hvor miljøkvalitetskravene må overskrides. Forslagets miljøkvalitetskrav kan generelt overholdes i Danmark, om end kravet for nonylphenol lejlighedsvist kan give problemer ved regnbetingede udledninger. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes ud fra en samlet betragtning at have positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Forslaget har lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Status

Kommissionen sendte den 19. juli 2006 ovennævnte forslag til Rådet.

Der er tale om et forslag til ”datterdirektiv” om prioriterede stoffer til Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (vandrammedirektivet). Forslaget vedrører beskyttelse af overfladevand og refererer til vandrammedirektivets artikel 16.

Forslaget har hjemmel i artikel 175 i TEF. Direktivet skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF. Direktivet er ikke til hinder for, at de enkelte medlemslande opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger.

Kommissionen redegør for problemstillinger og overvejelser bag forslaget i en ledsagende meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om integreret forebyggelse og bekæmpelse af kemisk forurening af overfladevand i Den Europæiske Union.

FEU og FMPU er tidligere orienteret med grundnotat af 6. oktober 2006.

2. Formål og indhold

Det overordnede formål med forslaget er at fastsætte øvre grænser (miljøkvalitetskrav) for indholdet af i alt 41 prioriterede stoffer og andre forurenende stoffer i overfladevand, dvs. vandet i vandløb, søer og kystvande. De prioriterede stoffer er 33 miljøskadelige stoffer og grupper af stoffer, som Europa-Parlamentet og Rådet med beslutning 2455/2001/EF¹ udvalgte som dem, der i første omgang skal sættes ind over for, bl.a. på grund af deres farlighed og udbredte forekomst i miljøet. De andre forurenende stoffer er 8 liste I-stoffer², som ikke er med på listen over prioriterede stoffer, men for hvilke de gældende miljøkvalitetskrav bør videreføres ved ophævelse af de ældre direktiver på området.

Ifølge vandrammedirektivet skal der i 2015 være opnået god økologisk tilstand, herunder god kemisk tilstand, i alt overfladevand. Miljøkvalitetskravene, som fastsættes med forslaget, definerer sammen med miljøkvalitetskrav i anden fællesskabslovgivning, hvad der forstås ved god kemisk tilstand.

Det konkrete indhold af forslaget er følgende:

- I overensstemmelse med vandrammedirektivets artikel 16 fastsættes miljøkvalitetskrav, der skal opfyldes i overfladevand, for 33 udpegede prioriterede stoffer og visse andre forurenende stoffer, jf. ovenfor. Miljøkvalitetskravene fastsættes som årlige gennemsnitskoncentrationer og som maksimalt tilladelige koncentrationer, henholdsvis til beskyttelse mod kroniske effekter ved langtidseksponering og til beskyttelse mod direkte og akutte miljøeffekter ved korttidseksponering. For hexachlorbenzen, hexachlorbutadien og methylkviksølv fastsættes desuden miljøkvalitetskrav for vandlevende organismer. For bly og blyforbindelser og for nikkel og nikkelforbindelser har miljøkvalitetskravene foreløbig karakter, idet risikovurderingerne endnu ikke er afsluttet.
- Medlemslandene skal på grundlag af overvågning sikre, at koncentrationer af prioriterede stoffer og visse andre forurenende stoffer ikke øges i sediment og biota.
- Medlemslandene kan udpege og afgrænse overgangsområder omkring punktkildeudledninger, svarende til en fortyndingszone, hvor koncentrationer af et eller flere forurenende stoffer må overskride de relevante miljøkvalitetskrav.
- Medlemslandene skal etablere og regelmæssigt ajourføre en oversigt over udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer og visse andre forurenende stoffer. Kommissionen skal kontrollere, at oversigtens tal for emissioner, udledninger og tab senest i 2025 er i overensstemmelse med vandrammedirektivets mål om reduktion eller udfasning.
- De prioriterede *farlige* stoffer udpeges endeligt. Blandt de 33 stoffer, som blev udvalgt med Europa-Parlamentets og Rådets beslutning 2455/2001/EF, blev 8 dengang udpeget som prioriterede stoffer og 11 som prioriterede farlige stoffer. De resterende 14 stoffer på listen skulle revurderes, hvilket nu er sket, og 2 af stofferne får med forslaget status som prioriterede farlige stoffer. Der vil herefter være i alt 20 prioriterede stoffer (alachlor, atrazin, benzen, chlorefenvinphos, chlorpyrifos, 1,2-dichlorethan, dichlormethan, di(2-ethylhexyl)phthalat (DEHP), diuron, fluoranthen, isoproturon, bly og blyforbindelser, naphtalen, nikkel og nikkelforbindelser, octylphenol, pentachlorphenol, simazin, trichlorbenzener, trichlor-

¹ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 2455/2001/EF af 20. november 2001 om vedtagelse af en liste over prioriterede stoffer inden for vandpolitik og om ændring af direktiv 2000/60/EF.

² Stoffer udvalgt på grundlag af deres toksicitet, persistens og bioakkumulation, med undtagelse af sådanne, som er biologisk uskadelige, eller som hurtigt omdannes til biologisk uskadelige stoffer, jf. Rådets direktiv 76/464/EØF af 4. maj 1976 om forurening, der er forårsaget af udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø. Miljøkvalitetskrav for stofferne er fastsat i en række datterdirektiver til direktiv 76/464/EØF. Disse datterdirektiver ophæves med forslaget.

methan, trifluralin) og 13 prioriterede farlige stoffer (anthracen, pentabrombiphenylether, cadmium og cadmiumforbindelser, chloralkaner C₁₀₋₁₃, endosulfan, hexachlorbenzen, hexachlorbutadien, hexachlorcyclohexan, kviksølv og kviksølvforbindelser, nonylphenol, pentachlorbenzen, polyaromatiske kulbrinter, tributyltinforbindelser).

- Fra 22. december 2012 ophæves de gældende "datterdirektiver" for liste I-stoffer, idet kvalitetskrav for disse stoffer (DDT, aldrin, dieldrin, endrin, isodrin, tetrachlormethan, tetrachlorethylen, trichlorethylen) er indarbejdet i Kommissionens forslag.

Miljøkvalitetskravene er i forslaget for alle 41 stoffer fastsat som krav til den årlige gennemsnitskoncentration i overfladevand og er derudover for 21 af stofferne tillige fastsat som krav til den maksimale koncentration i overfladevand. Miljøkvalitetskravene er i henhold til proceduren i vandrammedirektivets bilag V, pkt. 1.2.6, fastsat som den laveste koncentration, som i kontrollerede forsøg medfører akut eller kronisk skadevirkning, divideret med en sikkerhedsfaktor, der afhænger af arten og kvaliteten af datagrundlaget. Jo færre testresultater, der foreligger, desto større sikkerhedsfaktor indregnes for at skabe tilstrækkelig sikkerhed for, at stofferne ikke forårsager skadelige effekter på vandmiljøet.

I medfør af vandrammedirektivets artikel 11 skal medlemslandene sikre regulering af udledninger fra punktkilder, herunder fastsætte miljøkvalitetskrav i henhold til direktivets artikel 16, hvor sådanne krav ikke fastsættes på fællesskabsniveau. Til beskyttelse mod akutte effekter ved bl.a. kortvarige udledninger, anvendes krav til maksimale koncentrationer i overfladevand. De enkelte medlemslande skal selv fastsætte sådanne krav for de resterende 20 stoffer, som forslaget ikke fastsætter kravene for. Krav om beskyttelse mod akutte effekter ved udledninger har været indeholdt i dansk lovgivning siden 1996, og krav til maksimale koncentrationer er siden da indgået som grundlag for fastsættelse af vilkår for udledning af stoffer, idet sådanne krav efter Miljøministeriets vurdering er eneste tilgængelige reguleringsform.

For 5 stoffer (cadmium og cadmiumforbindelser, hexachlorcyclohexan/*saltvand*, kviksølv og kviksølvforbindelser, pentachlorphenol, trichlormethan) er de foreslåede miljøkvalitetskrav strengere end de krav, der i dag gælder i Danmark og i EU. Et af stofferne (hexachlorcyclohexan) anvendes ikke længere i Danmark, to af stofferne (pentachlorphenol, trichlormethan) udledes generelt i så lave koncentrationer, at der ikke vil være problemer med at overholde de foreslåede krav.

For 10 stoffer (1,2-dichlorethan, hexachlorbenzen, hexachlorbutadien, aldrin, dieldrin, endrin, isodrin, tetrachlormethan, tetrachlorethylen, trichlorethylen) svarer de foreslåede miljøkvalitetskrav til de krav, der i dag gælder i Danmark og i EU.

For 3 stoffer er de foreslåede miljøkvalitetskrav er lempeligere end de gældende danske krav. Det gælder hexachlorcyclohexan/*ferskvand*, foreslået krav 0,02 µg/l mod dansk krav 0,01 µg/l, trichlorbenzener, foreslået krav 0,4 µg/l mod dansk krav 0,1 µg/l, og DDT, foreslået krav 0,025 µg/l (0,01 µg/l for isomeren para-para-DDT) mod dansk krav 0,002 µg/l.

For hexachlorcyclohexan/*ferskvand* er der samtidig tale om en skærpelse i forhold til det gældende fællesskabskrav 0,1 µg/l, mens der for trichlorbenzener er tale om opretholdelse af det gældende fællesskabskrav. I begge tilfælde er der foretaget en revurdering ud fra et forbedret datagrundlag, som berettiger indregning af mindre sikkerhedsfaktorer end dem, som de gældende danske krav er baseret på. For DDT er det foreslåede miljøkvalitetskrav en videreførelse uden revurdering af det gældende fællesskabskrav, som er fastsat lempeligere end de anbefalinger fra EU's videnskabelige

komite, CSTE, som det gældende danske krav er baseret på. De 3 stoffer anvendes ikke eller kun i forsvindende mængder i Danmark.

For de resterende stoffer omfattet af forslaget gælder der ikke miljøkvalitetskrav fastsat nationalt i Danmark eller krav fastsat i EU. For 2 af disse stoffer,alachlor med foreslået krav 0,3 µg/l og chlorfenvinphos med foreslået krav 0,1 µg/l, har Kommissionen efter Miljøstyrelsens opfattelse indregnet en mindre sikkerhedsfaktor end foreskrevet i proceduren i vandrammedirektivet, jf. ovenfor. Indregnes en sikkerhedsfaktor som foreskrevet, bliver kravene i stedet 0,2 µg/l foralachlor og 0,04 µg/l for chlorfenvinphos. De 2 stoffer anvendes ikke i Danmark.

Kommissionens meddelelse har til formål:

- at redegøre for, hvorfor regulering af tilførsel af forurenende stoffer til overfladevand er nødvendig, herunder redegøre for sammenhæng til den tidligere og gældende regulering,
- at forklare konceptet for reguleringen,
- at begrunde direktivforslaget,
- at redegøre for kommende tiltag fra Kommissionen med henblik på at styrke fællesskabsregulering af prioriterede stoffer.

I henhold til vandrammedirektivets artikel 16 skulle Kommissionen komme med forslag til:

- miljøkvalitetskrav (artikel 16(7)),
- foranstaltninger til progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer (artikel 16(6)) og
- foranstaltninger til standsning eller udfasning af udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer inden for 20 år efter en vedtagelse af forslagene (artikel 16(6)).

Kommissionen fastlægger i forslaget dog kun miljøkvalitetskravene, idet Kommissionen refererer til, at Fællesskabet siden 2000 har vedtaget og fremover forventes at vedtage en række bestemmelser, som gør det ud for foranstaltninger rettet mod prioriterede stoffer i overensstemmelse med artikel 16(6), f.eks. kemikaliereregulering (REACH), og forordning til revision af direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler. Derudover foreslår Kommissionen justeringer i 2006-07 i direktiv 96/61/EF (IPPC) om større forurenende virksomheder, bedre informationsudveksling mellem Kommissionen og medlemslandene, etablering af en klar procedure for medlemslandene til at dokumentere behov for ny fællesskabsregulering og endelig en bedre udveksling af data.

Kommissionen forventer, at den gældende fællesskabsregulering i de fleste tilfælde vil være tilstrækkeligt grundlag for medlemslandene til at nå målene i vandrammedirektivet. Samtidig anser Kommissionen det for mest omkostningseffektivt og rimeligt, at medlemslandene indarbejder påkrævede foranstaltninger i de indsatsprogrammer, som følger af vandrammedirektivet, idet dette giver medlemslandene størst fleksibilitet.

Som følge af vandrammedirektivets artikel 16(8) er medlemslandene på denne baggrund forpligtet til selv at fastlægge og gennemføre de nødvendige foranstaltninger for de vigtigste kilder til udledninger, baseret på bl.a. overvejelser om alle tekniske reduktionsmuligheder, med henblik på progressiv reduktion af forurening med prioriterede stoffer og standsning eller udfasning af emissioner, udledninger og tab af prioriterede farlige stoffer, jf. vandrammedirektivets artikel 4(1)(a)(iv). Nationale foranstaltninger kan navnlig iværksættes over for udledninger og tilførsler af forurenende stoffer til vandmiljøet fra specifikke kilder. Foranstaltninger over for forureninger fra diffuse kilder,

herunder forurening, som hidrører fra stoffer i produkter, vil imidlertid oftest forudsætte fællesskabsregulering, f.eks. forbud mod anvendelse af konkrete stoffer under REACH.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

4. Nærhedsprincippet

For at sikre samme beskyttelsesniveau i alle medlemslande og samme vilkår for alle økonomiske beslutningstagere, bør der ifølge Kommissionen fastsættes fælles miljøkvalitetskrav. Specifikke og supplerende forureningsbegrænsende foranstaltninger overlades derimod til medlemslandene i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Regeringen er enig i, at direktivforslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser:

Miljøkvalitetskrav for vandmiljøet er i dag fastlagt i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1669 af 14. december 2006.

Foranstaltninger til begrænsning af forurening med visse farlige stoffer, cadmium, hexachlorcyklohexan og kviksølv er i form af grænseværdier for udledning fastlagt i Miljøministeriets bekendtgørelser, hhv. nr. 75 af 30. januar 1992, nr. 181 af 25. marts 1986, nr. 520 af 8. august 1986 og nr. 736 af 27. oktober 1986.

Forslaget vil have som konsekvens, at der skal ske ændring af bekendtgørelse nr. 1669 af 14. december 2006, idet bl.a. de nye miljøkvalitetskrav vil skulle indføres.

Da forslaget ophæver ”datterdirektiver” om liste I-stoffer, vil der endvidere være grundlag for med virkning fra 22. december 2012 at ophæve bekendtgørelserne nr. 75 af 30. januar 1992, nr. 181 af 25. marts 1986, nr. 520 af 8. august 1986 og nr. 736 af 27. oktober 1986, der gennemfører dele af disse direktiver.

Som følge af, at forslaget ikke indeholder foranstaltninger på fællesskabsniveau til opfyldelse af vandrammedirektivets miljømål, kan der blive behov for i dansk lovgivning at fastsætte bestemmelser, der etablerer supplerende nationale foranstaltninger.

Statsfinansielle konsekvenser:

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at have EU-budgetmæssige konsekvenser.

Erhvervsadministrative konsekvenser:

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige erhvervsadministrative konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser: Kommissionen har i forbindelse med forslaget udarbejdet en vurdering af konsekvenserne på fællesskabsniveau³, herunder de økonomiske konsekvenser. Den økonomiske analyse tager udgangspunkt i et mere vidtrækkende udkast til direktivforslag og var medvirkende til, at forslaget i den endelige udgave blev begrænset til kun at omfatte fastsættelse af miljøkvalitetskrav. Analysens omkostningsberegninger har dermed begrænset relevans. Kommissionen anfører, at der ikke var tid til at foretage nye beregninger, men at de foretagne ændringer i forslaget ville reducere de potentielle omkostninger til en brøkdel af, hvad analysen viste⁴.

Konsekvensvurderingen peger på økonomiske fordele på fællesskabsniveau som følge af, at forslaget f.eks. reducerer behovet for rensning/behandling af vand til drikkevand og industriens procesvand. Dette har dog begrænset relevans for Danmark, der normalt ikke har behov for at rense vand til drikkevand på grund af forekomst af forurenende stoffer. Mere relevant er det, at der ifølge Kommissionen vil være besparelser som følge af et reduceret behov for deponering af forurennet sediment (havbundsmateriale optaget f.eks. fra havne og sejlrender).

En konsulent har for Miljøstyrelsen foretaget en vurdering af forslagets teknisk-økonomiske konsekvenser for Danmark. Det fremgår heraf, at koncentrationerne af prioriterede stoffer og prioriterede farlige stoffer i udledninger og emissioner til vandmiljøet i Danmark er så lave, at de foreslåede miljøkvalitetskrav generelt vil kunne overholdes. Dog kan der ifølge vurderingen i tørre somre være risiko for, at koncentrationen af nonylphenol i visse vandløb overskrider det foreslåede krav som følge af udledning af regnvand fra befæstede arealer, men denne vurdering bygger på et spinkelt datagrundlag. Konsulenten foreslår, at problemet løses gennem etablering af sedimentationsbassiner ved de relevante udledninger til tilbageholdelse af partikulært materiale, som nonylphenol binder sig til. Udgifterne hertil vil udgøre i alt 2,0 - 4,7 mia. DKK i velfærdsøkonomiske omkostninger (i alt 1,2 - 2,6 mia. DKK i finansielle omkostninger).

Miljøstyrelsen vurderer, at eventuelle problemer med overholdelse af miljøkvalitetskrav på grund af nonylphenol i regnvand mere omkostningseffektivt kan løses gennem kildeorienteret regulering, herunder produktregulering på fællesskabsniveau, der nedbringer eller standser forureningen af regnvandet. Alternativt vil vandrammedirektivets undtagelsesbestemmelser kunne anvendes.

Konsulenten vurderede tillige Danmarks muligheder for at opfylde de eksisterende forpligtelser i vandrammedirektivet til progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer og standsning eller udfasning af udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer, herunder når målet forudsættes opfyldt gennem nationale foranstaltninger. Den overordnede konklusion var, at der kan blive behov for ny specifik regulering i forhold til cadmium, kviksølv, nonylphenol og TBT, mens allerede iværksatte tiltag vil være tilstrækkelige i forhold til øvrige stoffer. For nonylphenol og TBT blev dog samtidig konkluderet, at opfyldelse af reduktionsmålet gennem national regulering ikke er realistisk, idet udledning til omgivelserne især følger af stoffernes anvendelse i forskellige produkter, hvorfor den nødvendige regulering må ske på fællesskabsniveau. Konsulenten vurderede, at den nødvendige nationale regulering vil være omkostningsfri for cadmium, mens den for kviksølv vil være forbundet med omkostninger på i alt 16 - 19 mio. DKK.

³ *Commission Staff Working Document. Impact Assessment. Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on environmental quality standards in the field of water policy and amending directive 2000/60/EC, SEC(2006) 947.* Foreligger ikke på dansk.

⁴ Ifølge analysen kunne de samlede omkostninger på europæisk plan for de mest påvirkede industrielle sektorer (kemisk industri, jern- og stålindustri, metalindustri i øvrigt, PVC-industri og raffinaderier) udgøre op til 730 mio. EUR pr. år ved en diskonteringsrente på 4 %.

Miljøstyrelsen finder, at konsulenten har overvurderet omkostningerne forbundet med regulering af kviksvov til opfyldelse af de eksisterende forpligtelser i vandrammedirektivet. Efter Miljøstyrelsens vurdering vil disse omkostninger kun udgøre i alt 7 - 9 mio. DKK, som afholdes af erhvervet.

Miljøstyrelsens konsulent har i den teknisk-økonomiske vurdering ikke taget højde for eventuel forurening af overfladevand, som skyldes udsivning af forurenende stoffer fra jordforureninger, depoter og lignende. Umiddelbart antages det, at der i Danmark findes flere hundrede lokaliteter, der potentielt kan udgøre en risiko, men problemstillingen er kun sparsomt undersøgt. Der foreligger generelt ingen konkret viden om udsivning eller udvaskning af forurenende stoffer til overfladevand fra de enkelte lokaliteter.

Med forbehold for de nævnte jordforureninger, depoter og lignende vurderes forslaget ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes ud fra en samlet betragtning at have positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU.

6. Høring

Forslaget har været udsendt i almindelig høring den 24. juli 2006 til 25 relevante organisationer og myndigheder. Der er ved høringsfristens udløb den 21. august 2006 modtaget høringssvar fra Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Industri og Dansk Vand- og Spildevandsforening, DANVA. Der er desuden efter høringsfristens udløb modtaget bemærkninger fra Danske Havne.

Danmarks Naturfredningsforening, DANVA og Dansk Industri er overordnet positive over for, at Kommissionen fremsætter forslag til fastsættelse af fælles miljøkvalitetskrav og dermed ensartet beskyttelsesniveau for hele EU. DANVA's støtte til et ensartet beskyttelsesniveau er betinget af, at det ikke sænker beskyttelsesniveauet i enkeltlande.

Danmarks Naturfredningsforening beklager, at forslaget ikke indeholder forureningsbegrænsende foranstaltninger, og at Kommissionen dermed overlader det til medlemslandene selv at sikre overholdelse af miljøkvalitetskravene. Det er desuden foreningens opfattelse, at miljøkvalitetskrav ikke er tilstrækkelige for bioakkumulerende og persistente stoffer, men bør suppleres med krav til de udledte mængder. Foreningen gør endvidere opmærksom på, at listen over prioriterede stoffer ikke er udtømmende med hensyn til stoffer, der er problematiske for det europæiske vandmiljø, og finder det derfor afgørende vigtigt, at kravet (i vandrammedirektivet) om, at listen revideres hvert fjerde år, reelt anvendes til at inddrage nye problemstoffer.

DANVA mener, at det som udgangspunkt er fornuftigt, at forureningsbegrænsende foranstaltninger overlades til medlemslandene med udgangspunkt i eksisterende EU-regulering, idet der dermed kan tages hensyn til lokale forhold i beslutningen om anvendelse af virkemidler. Foreningen mener dog samtidig, at det for en række stoffer ikke vil føre til omkostningseffektive løsninger, fordi en række forureningskilder ikke er omfattet af eksisterende eller kommende EU-regulering. Foreningen er af den formodning, at der mange steder vil blive etableret yderligere avanceret rensning på de kommunale rensesanlæg for at opfylde miljøkvalitetskravene, selv om denne løsning ikke er den mest omkostningseffektive.

Både Danmarks Naturfredningsforening og DANVA fremhæver, at medlemslandene med den eksisterende EU-lovgivning vil have vanskeligt ved at gribe ind over for den diffuse miljøbelastning, som stoffernes tilstedeværelse i forskellige produkter kan medføre.

Dansk Industri støtter, at Kommissionen i forslaget med hensyn til foranstaltninger henviser til øvrig EU-lovgivning, idet der herved undgås unødvendig dobbeltregulering. Organisationen efterlyser dog klare retningslinjer for, hvordan og hvornår nationale foranstaltninger kan og skal gennemføres for at sikre overholdelse af miljøkvalitetskravene.

Danske Havne mener, at miljøkvalitetskravene, der bortset fra for visse metaller er udtrykt som samlet koncentration i hele vandprøven, dvs. inklusive suspenderet stof, vil kunne forhindre aktiviteter som oprensning og sejlads, der medfører ophvirvling af bundmateriale. Organisationen mener endvidere, at hidtidig praksis for klappning (dumpning af optaget havbundsmateriale f.eks. fra havne og sejlrender) næppe kan fortsætte, når koncentrationer af forurenende stoffer ikke må forøges i sedimenter og biota. Kravet bør i stedet gælde de gennemsnitlige koncentrationer i sedimenter og biota inden for vandområdet.

Danske Havne mener, at muligheden for udpegning af overgangsområder omkring udledninger fra punktkilder, hvor koncentrationerne af forurenende stoffer kan overskride miljøkvalitetskravene, bør udbredes til også at gælde omkring udledninger, emissioner og tab fra diffuse kilder.

Danske Havne mener endelig, at en definition af begreberne udledninger, emissioner og tab (af forurenende stoffer) bør være indeholdt i forslaget.

Sagen blev den 23. februar 2007 forelagt for miljøspecialudvalget. Der var ved høringsfristen udløb den 2. marts 2007 modtaget høringssvar fra Dansk Industri, DANVA og Forbrugerrådet.

Dansk Industri har ingen bemærkninger ud over de allerede meddelte, jf. ovenfor. Forbrugerrådet har af ressourcemæssige årsager ikke haft mulighed for at forholde sig til forslaget, og ønsker derfor ikke at blive taget til indtægt for hverken støtte til forslaget eller det modsatte.

DANVA henviser indledningsvist til de tidligere fremsendte bemærkninger, jf. ovenfor. Derudover støtter DANVA overordnet regeringens foreløbige holdning som den fremgik af høringsmaterialet, men understreger særligt behovet for yderligere fællesskabsregulering i forhold til den diffuse forurening fra stoffers forekomst i produkter.

DANVA støtter forslagets bestemmelse om, at medlemslandene skal udarbejde og regelmæssigt ajourføre en oversigt over udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer og andre forurenende stoffer. DANVA påpeger her nødvendigheden af, at oversigten udarbejdes for "alle oprindelseskilder til prioriterede stoffer (både punktkilder og diffuse kilder til forurening)". DANVA finder udtrykket "oprindelseskilder" vigtigt for at sikre, at renseanlæg ikke opfattes som kilder til prioriterede stoffer, og opfordrer til at støtte ændringsforslag herom fra Europa-Parlamentets miljøudvalg.

DANVA støtter, at miljøkvalitetskrav fastsættes både som krav til årlige gennemsnitskoncentrationer og som krav til maksimale koncentrationer. Med hensyn til overholdelse af sidstnævnte, finder DANVA, at der bør opereres med f.eks. 95 eller 99 pct. fraktiler for at undgå interessekonflikter i forhold til antallet af prøver, der udtages.

7. Forhandlingssituationen

Rådets miljøgruppe har drøftet forslaget og den ledsagende meddelelse på møder 26. juli, 5. oktober og 30. oktober 2006 samt 24. januar, 7. marts og 16. marts 2007.

8. Regeringens holdning

Regeringen er enig i, at der er behov for at beskytte overfladevand gennem fastsættelse af fælles miljøkvalitetskrav for prioriterede stoffer og andre forurenende stoffer. De pågældende stoffer har dokumenteret skadelig indvirkning på menneskers sundhed og/eller det naturlige dyre- og planteliv, og deres forekomst i naturen bør derfor begrænses, hvilket hensigtsmæssigt kan ske gennem fastsættelse af miljøkvalitetskrav. Da Fælleskabets overfladevandområder for en stor dels vedkommende går på tværs af de nationale grænser, bør der fastsættes fællesskabskrav af hensyn til en sammenhængende forvaltning af vandområderne og af hensyn til erhvervsøkonomiske interesser.

Regeringen er enig i, at den gældende fællesskabsregulering i de fleste tilfælde vil være tilstrækkeligt grundlag for medlemslandene til at nå målene i vandrammedirektivet. Regeringen mener dog, at der for at opfylde målene om udfasning er behov for yderligere fællesskabsregulering, navnlig i forhold til den forurening med nonylphenol og TBT, som hidrører fra stoffernes forekomst i produkter, hvorved også et eventuelt problem i forhold til miljøkvalitetskravet for nonylphenol vil være løst.

Regeringen er enig i, at der bør være mulighed for at etablere et overgangsområde omkring punkt-kildeudledninger. Det er dog samtidig regeringens opfattelse, at udstrækningen af et sådant overgangsområde bør begrænses til alene at kunne omfatte et snævert område omkring udledningsstedet, svarende til eksisterende danske regler. Konkrete situationer, hvor særlige forhold måtte begrunde udpegning af et overgangsområde af større udstrækning, kan håndteres gennem anvendelse af vandrammedirektivets undtagelsesbestemmelser, der bl.a. har til formål i den slags situationer at sikre en passende afvejning af miljømæssige og socio-økonomiske hensyn. Derved sikres også, at udpegningen sker i åbenhed og gennemsigtighed i overensstemmelse med vandrammedirektivets principper for forvaltning af vandmiljøet.

Regeringen er enig i, at medlemslandene bør udarbejde og regelmæssigt ajourføre en oversigt over udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer og andre forurenende stoffer, således at der skabes grundlag for, at Kommissionen kan følge udviklingen i retning af vandrammedirektivets reduktionsmål og mål om udfasning.

Regeringen er enig i forslagets endelige udpegning af prioriterede farlige stoffer.

Regeringen er overordnet af den opfattelse, at miljøkvalitetskravene ikke bør fastsættes lempeligere end de eksisterende danske krav. Regeringen kan dog tilslutte sig de lempeligere krav, som er foreslået for hexachlorcyclohexan/ferskvand (0,02 µg/l) og trichlorbenzener (0,4 µg/l), idet disse lempeligere krav er baseret på et forbedret datagrundlag og ikke ændrer ved den faktiske beskyttelse i Danmark, som regeringen ønsker opretholdt. For DDT bør fællesskabskravet svare til det gældende danske krav (0,002 µg/l), der er baseret på anbefalingerne fra EU's videnskabelige komite, CSTE.

Regeringen finder, at miljøkvalitetskravene bør fastsættes i overensstemmelse med den procedure, som er fastlagt i vandrammedirektivet. Efter regeringens opfattelse er dette ikke sket for alachlor og chlorfenvinphos, hvor proceduren korrekt anvendt vil føre til strengere krav (hhv. 0,2 og 0,04 µg/l). Forslagets kravværdier bør derfor skærpes for disse 2 stoffer, uanset at de ikke anvendes i Danmark.

Regeringen finder, at miljøkvalitetskravene ud over at fastsættes som krav til årlige gennemsnitskoncentrationer også bør fastsættes som krav til maksimale koncentrationer for de resterende 20 stoffer, hvor datagrundlaget herfor er til stede. Kravene til maksimale koncentrationer bør fastsættes som bindende krav på fællesskabsniveau for at sikre en ensartet beskyttelse i medlemslandene mod akutte effekter ved regulering af udledninger.

Regeringen er enig i, at der på et senere tidspunkt som følge af den tekniske og videnskabelige udvikling, herunder risikovurderinger, vil kunne opstå behov for at revidere et eller flere af miljøkvalitetskravene, herunder kravene for bly og blyforbindelser og for nikkel og nikkelforbindelser, som har foreløbig karakter.

Regeringen er enig i, at de gældende datterdirektiver om liste I-stoffer bør ophæves, idet miljøkvalitetskravene heri er indarbejdet i det nye forslag.